

ÅFJORD KOMMUNE
Øvre Årnes 7
7170 ÅFJORD

Vår dato:	18.02.2021	Vår referanse:	202106651-3	Vår saksbehandler:
Deres dato:		Deres referanse:	829/2021	Ina Catharina Storrønning

Fylkeskommunens uttalelse til søknad om dispensasjon for uttak av grus i Stordalselva - 30/9 - Åfjord kommune

Vi viser til deres oversendelse datert 21.01.2021.

Bakgrunn

Det søkes dispensasjon fra LNF-formålet i kommuneplanens arealdel for uttak av elvegrus i Stordalselva. Ut fra situasjonsplanen søkes det om grusuttak på rundt 450m³. Det opplyses om at elvegrusen skal benyttes til grunnarbeid for en hall og til div. landbruksformål. Det fremkommer ikke i søknaden hva tiltakshaver mener med «diverse landbruksformål». Tiltakshaver søkte i desember 2020 om dispensasjon fra LNF-formålet i kommuneplanens arealdel samt pbl. §1-8 for oppføring av 900m² redskap/verkstedhall. Fylkeskommunen gav i sin uttalelse til søknaden om dispensasjon om oppføring av redskapshallen, at burde bli sett på andre lokasjoner med hensyn til Stordalselva.

Søknaden om dispensasjon har kommet etter at tiltaket har blitt gjennomført. I tillegg kan det se ut til at det er tatt ut mer enn 450 m³ med elvegrus. I oversendelsen fra kommunen opplyses det om at naboer mener det er tatt ut nærmere 1000-2000m³. Kommunen bør ta stilling til uttakets størrelse før søknaden behandles.

Ved vurdering av saken skal søknaden behandles som om tiltaket ikke er gjennomført. Dette innebærer at kommunen ikke kan legge en annen vurdering til grunn ved behandling av dispensasjonssøknaden enn den ville gjort dersom søknaden hadde kommet forut for tiltakets gjennomføring. Det er dette fylkeskommunen legger til grunn i vår vurdering av saken

Fylkeskommunens vurdering av søknad om dispensasjon

Fylkeskommunen er regional vannmyndighet og har ansvar for at miljømålene i Regional vannforvaltningsplan følges opp. Miljømålet for Stordalselva (Vann-NettID 135-124-R) er moderat økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. I dag er Stordalselva registrert med svært dårlig økologisk tilstand med kvalitetsnorm for laks (ref. Vann-Nett). Det skal ikke gjennomføres nye tiltak i vassdrag som kan forringe vannkvaliteten, men istedenfor igangsettes tiltak slik at Stordalselva oppnår det fastsatte miljømålet i Regional vannforvaltningsplan (Vannforskriftens §4).

Et uttak på 450 m³ med elvegrus er et omfattende tiltak i vassdrag. Fysiske tiltak i vassdrag skal også søkes sektormyndighet etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag. Slik vi kan se det, er ikke dette gjort. Et uttak av denne størrelsen i Stordalselva kan ha stor påvirkning på elvas hydrologiske vannføring. Det er allerede gjennomført sikringstiltak på denne strekningen samt flere andre steder langs Stordalselva. I tillegg til laks og sjørørret finnes det bestander av elvemusling i Stordalselva. Elvemusling er en rødlistet art som må tas ekstra hensyn ved tiltak i vassdrag. Vannforskriftens §12 åpner opp for ny aktivitet i vannforekomster som ikke oppnår miljømålet. For å kunne igangsette ny aktivitet må 3 vilkår være oppfylt. Det er tiltakshaver sitt ansvar å vurdere de 3 vilkårene i søknaden. Vi kan ikke se at dette er gjort i denne saken.

Basert på overnevnte momenter vil fylkeskommunen fraråde dispensasjon for omsøkte tiltak. Fylkeskommunen ber om å få oversendt vedtak i saken for å vurdere påklaging. Saken vil da bli behandlet politisk i fylkestinget.

Annet regelverk

Slike saker skal vanligvis også vurderes og behandles etter annet regelverk som vannressursloven og lakse- og innlandsfiskeloven. Uttak av grus fra vassdrag kan medføre erosjon, tilslamming av gytesubstrat og medføre reduksjon av gyte- og oppvekstforholdene for fisk. Uttak av grus kan også påvirke andre akvatiske organismer og medføre utilsiktede effekter med hensyn til strømningsbilde i elva.

Søknad om masseuttak fra elv må søkes NVE etter vannressursloven. Avhengig av selve masseuttaket og forholdene rundt, vurderer NVE om det må søkes konsesjon for uttak. Vi henviser til veileder om behandling etter vannressursloven kap. 6.5.2 om masseuttak og utfylling: https://publikasjoner.nve.no/veileder/2017/veileder2017_01.pdf Hvis saken ikke behandles etter vannressursloven så kan det bli aktuelt å behandle saken etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag (lakse- og innlandsfiskeloven).

I henhold til forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, er det forbudt å sette i verk fysiske tiltak i vassdrag som kan medføre fare for forringelse av produksjonsmulighetene for fisk eller andre ferskvannsorganismer uten at det foreligger tillatelse fra Statsforvalteren eller fylkeskommunen. Forbudet gjelder uavhengig av hensikten med tiltaket, men gjelder ikke hvis tiltaket krever konsesjon etter vannressursloven.

Fylkeskommunen skal vurdere og behandle søknader om fysiske tiltak i vassdrag eller deler av vassdrag som ikke fører anadrome laksefisk eller kreps. Statsforvalteren skal behandle søknader om tiltak på anadrom strekning. Dette tiltaket er på anadrom strekning i Stordalselva der Statsforvalteren er myndighet etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.

Veiledning om ulovlighetsoppfølging

I saker hvor tiltaket er gjennomført uten tillatelse og senere blitt søkt om skal kommunen behandle selve søknaden som om tiltaket ikke har skjedd. Etter at vedtaket er fattet bør kommunen vurdere om de skal forfølge saken som en ulovlig hendelse, jfr. Pbl. kap. 32.

I denne saken fremkommer det av kommunens opplysninger at tiltaket med uttak av grus allerede er gjennomført. Kommunen må foreta en vurdering av om uttaket av grus er en overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven, jf.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Kommunal

pbl. § 32-1, første ledd. Dette gjøres uavhengig av om det blir gitt dispensasjon eller ikke. Det er kommunens ansvar å følge opp ulovligheter etter pbl.

Dersom kommunen kommer at det er skjedd en overtredelse av plan- og bygningslovens bestemmelser og denne overtredelsen ikke er av mindre betydning, jf. § 32-1, annet ledd, skal kommunen forfølge overtredelsen med bruk av de virkemidler som beskrives i pbl. kap. 32. I forhold til ulovlighetsoppfølgingens preventive virkning er det svært viktig at kommunen forfølger alvorlige overtredelser. Uansett om kommunen gir pålegg om retting eller ikke bør kommunen benytte overtredelsesgebyr etter plan- og bygningsloven § 32-8.

Kommunen mener at tilbakeføring ikke er mulig i denne saken. Påstanden er ikke begrunnet nærmere fra kommunens side, og vi savner en faglig vurdering av dette forholdet. Vi kan ikke se hvorfor tilbakeføring ikke er mulig. Kommunen kan kreve tilbakeføring. Fylkeskommunen ser svært alvorlig på dette grusuttaket med hensyn på Stordalselva og vårt ansvar som vannregionmyndighet.

Dersom det er ønskelige med ytterligere veiledning knyttet til ulovlighetsoppfølging av tiltaket kan fylkeskommunes kontaktes. Fylkeskommunen kan også kontaktes for veiledning angående tilbakeførende eller andre avbøtende tiltak i Stordalselva.

Med vennlig hilsen

Anne Caroline Haugan
Seksjonsleder

Ina Catharina Storrønning
Rådgiver

Dette dokumentet er godkjent med elektronisk signatur

Medvirkende til saken

Heidi Beate Flatås, kommunal seksjon
Anniken Hastadklev, kommunal seksjon
Bjørn Grenne, regional seksjon
Bjørn Borge Skei, regional seksjon

Kopimottakere:

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG